

23 Ιανουαρίου 2021

Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός: Περί επιγνώσεως του θείου θελήματος (α' μέρος)

/ Αγίων και Γερόντων παραινέσεις



Η συνοδεία του οσίου Ιωσήφ του Ησυχαστή (στο κέντρο με το μαστούνι). Πάνω από αυτόν όρθιος είναι ο Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός.

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Η ζωή μας κοντά στον Γέροντα είχε χαρακτήρα μάλλον παιδικότητας παρά ώριμης καταστάσεως. Η προσπάθειά μας, σε βασικές γραμμές, στρεφόταν προς την μοναστική παράδοση και βιάζαμε τον εαυτό μας, όσο γινόταν, τα τυπικά μας καθήκοντα.

Εκείνο που έλειπε, ήταν ουσιαστικά η διάγνωση μιας διακριτικής πείρας για αξιολόγηση των καταστάσεων, ώστε να μην μας διαφύγει σε βάθος, πλάτος και ύψος το πνευματικό μέγεθος του Γέροντος.

Μήπως όμως είναι συνηθισμένο και απαραίτητο να ανακαλύπτουν οι μαθητές τον διδάσκαλο «όταν απαρθή απ' αυτών»;

Ο Γέροντας προσπαθούσε ακούραστα και αδιάκοπα να μας μεταδίδει κάθε τι το πνευματικό χωρίς να αστοχεί στον σκοπό του, γιατί «του σοφού οι οφθαλμοί εν κεφαλή αυτού».

Είναι όμως αλήθεια ότι «τοις πάσι χρόνος και καιρός τω παντί πράγματι»;

Σε μία ώριμη ηλικία, όταν πια δεν βρισκόταν μαζί μας ο Γέροντας, καταλαβαίναμε το βάθος των λόγων και των πράξεών του ακόμα και σε λεπτομέρειες, ενώ όταν ζούσε φαίνονταν στην απειρία μας αινιγματικά και ακατανόητα.

Η προσπάθειά μας να πειθαρχούμε και να μην λυπήσουμε τον Γέροντα γινόταν με όλες τις φτωχές μας δυνάμεις. Ελάχιστα όμως εννοούσαμε το νόημα και τον κύριο στόχο του πνευματικού νόμου, που με τόσο ζήλο μας παρέδιδε ο Γέροντας.

Δεν θα αναφερθώ πάλι σε βιογραφικές επισημάνσεις, αλλά θα σχολιάσω λίγο το θέμα του πνευματικού νόμου που αναφέραμε πιο πάνω, που κυρίως συνοδεύει τους ανθρώπους.

Βλέπαμε τον Γέροντα να μην επιχειρεί ποτέ τίποτε, χωρίς να κάνει προηγουμένως προσευχή.

Εμείς τον ρωτούσαμε για κάτι μελλοντικό ή της επόμενης ημέρας και εκείνος απαντούσε: «Θα σας πω αύριο». Ο σκοπός ήταν να προηγηθεί η προσευχή.

Η επιθυμία μας συγκεντρωνόταν στην γνώση του θείου θελήματος.

Με ποιο τρόπο μπορεί κάποιος να γνωρίσει το θείο θέλημα;

Μας έλεγε· «γι' αυτό ρωτάτε, παιδιά, που είναι το βασικότερο πράγμα»;

Εμείς τον προκαλούσαμε με περισσότερη περιέργεια· «μα, Γέροντα, δεν είναι πλήρως γνωστό το θέλημα του Θεού διαμέσου των Γραφών και όλης της θείας αποκαλύψεως; Τι άλλη απορία πρέπει να έχουμε εμείς ως μοναχοί, αφού τα πάντα είναι στη ζωή μας κανονισμένα»;

Και ο Γέροντας απαντούσε: «Ο Θεός να σας δώσει 'σύνεσιν εν πάσιν'. Ο όσιος Νείλος ο Καλαβρός ευχόταν να του δοθεί 'νοείν και λέγειν κατά το θείο θέλημα'. Περιεκτικά, η αγαθοεργία και κάθε άλλη εντολή είναι θέλημα του Θεού, αλλά η λεπτομέρεια που το συνοδεύει είναι άγνωστη· 'τις γαρ έγνω νουν Κυρίου'; και πάλι· 'τα κρίματα Κυρίου ωσει άβυσσος πολλή'.

Το θείο θέλημα δεν διακρίνεται μόνο από τον χρόνο, αλλά και από τον τόπο, τα πρόσωπα, τα πράγματα, καθώς και από την ποσότητα, τον τρόπο και, την περίσταση. Και μόνον αυτό; Ο ίδιος ο άνθρωπος, όταν αλλάζει διάθεση, μεταβάλλει πολλές φορές και την θεία απόφαση.

Ως εκ τούτου δεν είναι αρκετό να γνωρίζει κάποιος την γενική έκφραση του θείου θελήματος.

Χρειάζεται να έχει και την ειδική κρίση του θέματος που απασχολεί, γιατί μόνο έτσι είναι βέβαιη η επιτυχία.

Ο κύριος στόχος του θείου θελήματος είναι η έκφραση και εκδήλωση της θείας αγάπης, γιατί ο σκοπός όλων των κινήσεων μας είναι να γευθούμε το πλήρωμα της αγάπης Του.

Εφόσον 'καν τε ζώμεν καν τε αποθνήσκωμεν του Κυρίου εσμέν', άρα το θέλημα που ζητάμε -όσο και αν φαίνεται ότι είναι προσωπικό ή κάποιου από τους γνωστούς μας- έχει το κέντρο του βάρους του στο θείο Πρόσωπο, για χάρη του οποίου 'ζώμεν και κινούμεθα και εσμέν'.

Ξεχνάτε την Κυριακή προσευχή στον κήπο της Γεθσημανής. 'Ει δυνατόν παρελθέτω... πλην ουχ ως εγώ θέλω αλλ' ως Συ". Κάθε προσπάθεια που γίνεται με σκοπό την υπακοή στο προσκυνητό θείο θέλημα, αν δεν έχει ως βάση την αγάπη προς Αυτόν, κινδυνεύει να είναι ανθρώπινη ενέργεια, ή καλύτερα αδυναμία!

Συνεχίζεται

Απόσπασμα από το βιβλίο Γέροντος Ιωσήφ Βατοπαιδινού, ο «Γέροντας Ιωσήφ ο Ησυχαστής, Βίος, Διδασκαλία, η 'Δωδεκάφωνος Σάλπιγξ'», έκδοση Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου.

<https://bit.ly/3qIDGvr>